

1. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/1785
Toplantı Tarihi/Sayısı : 19.11.2025/58
Karar Numarası : 2025/739
Başvuran : İ.D.
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Kırşehir Y Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru başvuranın, hakaret, tehdit, kötü muamele ve psikolojik baskı eylemlerine maruz kaldığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. 3/6/2025 tarihinde öğlen mesaisi sırasında görevli infaz ve koruma başmemurunun, "ayağını denk al" diye kendisini tehdit ettiğini,

b. Aynı personelin sürekli psikolojik baskı uygulayarak onur kırıcı, aşağılayıcı ve hakaret içeren sözler söylediğini,
iddia etmektedir.

3. Muhatap Kırşehir Y Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu sunmuş olduğu cevabi yazısında özetle;

a. 5/4/2025 tarihinde görevli memurlara tehdit ve hakaret içerikli ifadeler kullanması sebebiyle başvuran hakkında soruşturma başlatıldığını,

b. Soruşturma sürecinde alınan beyanında eylemini kabul ettiğini,

c. 3/6/2025 tarihinde acil durum butonuna sürekli basarak acil müdahale sistemini kötüye kullandığını,

ç. Bu eylemi sebebiyle de hakkında soruşturma başlatıldığını,

d. Yaka kameralarından elde edilen görüntülerden görevli memuru kastederek, "o oynuyorsa bak ben nasıl oynuyorum" şeklinde sözler sarf ettiğinin tespit edildiğini,

e. Bu cümlelerden başvuranın görevli personele yönelik asılsız iddialarda bulunacağının anlaşıldığını,

f. Başvuranın şikayetçi olduğu infaz ve koruma başmemurunun hukuka aykırı herhangi bir eyleminin bulunmadığını,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

- g. Görevini yürürlükteki mevzuat ve etik ilkelere uygun olarak yerine getirdiğini,
- ğ. Başvuranın iddialarının dayanaktan yoksun ve Kurum personelini itibarsızlaştırmaya yönelik olduğunu, belirtmiştir.
4. Başvuran, Muhatap Kurumun yazılı görüşüne karşı sunduğu cevap dilekçesinde özetle;
- a. Muhatap Kurumun tutanağını kabul etmediğini, elinde iddialarını ispatlayabilecek herhangi bir kamera kaydı olmadığını,
- b. Başvuru dilekçesindeki iddialarının doğru olduğunu, beyan etmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinde "*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz. (...)*" hükmü yer almaktadır.

6. 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. 6701 sayılı Kanunun "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümünde "*(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir.*" hükmü yer almaktadır.

9. Mezkûr Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesinde "*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*" hükmü yer almaktadır.

10. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesinde; "*(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularda ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir." hükmü yer almaktadır.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin şekilde mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. İşkenceye ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı ve Aşağılayıcı Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmene Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) 19'uncu maddesi uyarınca ulusal önleme mekanizmaları; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezaya karşı korunması amacı ile bu kişilere yönelik tutumu düzenli olarak izlemek, sonucunda hazırlanacak raporlarda özgürlüklerinden yoksun bırakılmış kişilere yönelik muamele ve koşulların iyileştirilmesi ve işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî ya da onur kırıcı muamele ya da cezanın önlenmesi için Birleşmiş Milletlerin ilgili normlarını dikkate alarak ilgililere tavsiyelerde bulunmakla yetkilendirilmiştir.

14. Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 7'nci maddesine göre *"Hiç kimse işkenceye ya da zalimane, insanlık dışı ya da küçük düşürücü muamele ya da cezalandırmaya maruz bırakılamaz. (...)"*

15. Aynı Sözleşme'nin 10'uncu maddesinin birinci fıkrasında *"Özgürlüğünden yoksun bırakılan herkese insanca ve kişinin doğuştan sahip olduğu onura saygı gösterilerek davranılır. (...)"* hükmü yer almaktadır.

16. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) *"İşkence yasağı"* başlıklı 3'üncü maddesine göre *"Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muamelelere tabi tutulamaz."*

17. AİHS'nin 3'üncü maddesi, en zor durumlarda dahi, ilgili şahsın tutumunu dikkate almaksızın, işkence ve insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya cezayı kesin suretle yasaklamaktadır. Kötü muamelenin 3'üncü madde kapsamında işkence olarak değerlendirilebilmesi için asgari şiddet düzeyine ulaşması gerekmektedir. Bu asgari düzey, özü itibarıyla göreceli olup, olayın tüm koşullarının değerlendirilmesiyle, yani muamelenin uygulandığı süre, fiziksel ve ruhsal etkileri gibi etkenlere bağlı olarak belirlenir (Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu [TİHEK], B. No: 2022/173, K. No: 2023/69, 24/1/2023, para. 12).

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

18. İşkence ve kötü muamele yasağına ilişkin şikâyetlerin devletin negatif ve pozitif yükümlülükleri dikkate alınarak maddi ve usul boyutları bakımından ayrı ayrı incelenmesi gerekmektedir. Devletin negatif yükümlülüğü bireyleri işkence, insanlık dışı veya aşağılayıcı muameleye ya da cezaya tabi tutmama sorumluluğunu içerirken, devletin pozitif yükümlülüğü hem bireyleri bu tür muamelelerden korumayı hem de etkili bir soruşturma yoluyla sorumluların tespitini ve cezalandırılmasını içermektedir. İşkence ve kötü muamele yasağının maddi boyutu, negatif yükümlülük ile önleyici yükümlülüğü kapsamakta; pozitif yükümlülüğün alanında kalan soruşturma yükümlülüğü ise usul boyutunu oluşturmaktadır (Anayasa Mahkemesi [AYM], Arif Haldun Soygür, B. No: 2013/2659, 15/10/2015, para. 44).

19. AYM, asgari eşik seviyesini aştığı varsayılan kötü muamele iddialarının makul şüphe kalmayacak şekilde kanıtlanması şartını aramakta ve başvurularda öncelikle bu konudaki kanıtlama sorununu ele almaktadır. Burada kötü muameleye maruz kalması nedeniyle mağdur olduğunu ileri süren kişilerin ispat külfetinin devlete geçtiği durumlar istisna olmak üzere kötü muamele yasağı kapsamına giren ağırlıkta bir muamele görmüş olabileceklerini gösteren emare ve delil sunmaları gerektiğini belirtmek gerekir (AYM, Beyza Metin, B. No: 2014/19426, 12/12/2018, para. 45). Kötü muamele konusundaki iddialar uygun delillerle desteklenmelidir. İddia edilen olayların gerçekliğini tespit etmek için, her türlü şüpheden uzak, makul kanıtların varlığı gerekir. Bu nitelikteki bir kanıt, yeterince ciddi, açık ve tutarlı emarelerden ya da aksi ispat edilemeyen birtakım karinelere de oluşabilir. Bu bağlamda kanıtlar toplanırken tarafların takındıkları tutumlar dikkate alınmalıdır. Ancak bu uygun koşulların tespiti halinde bir kötü muamelenin varlığından bahsedilebilir (AYM, Cezmi Demir ve Diğerleri, B. No: 2013/293, 17/7/2014, para. 95).

20. Bir muamelenin Anayasa'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamına girebilmesi için asgari bir ağırlık derecesine ulaşması gerekmektedir. Her olayda asgari eşik aşılıp aşılmadığı, somut olayın özellikleri dikkate alınarak değerlendirilmelidir. Bu bağlamda muamelenin süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ile mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi faktörler önem taşımaktadır (AYM, Tahir Canan, B. No: 2012/969, 18/9/2013, para. 23).

21. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), bir kötü muamelenin AİHS'in 3'üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için belli bir şiddet seviyesine ulaşması gerektiğini, bu asgari seviyenin göreceli olduğunu, vakadaki muamelenin niteliği ve bağlamı, icrasının şekli ve yöntemi, süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ve bazı durumlarda mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi koşullara bağlı olduğunu ifade etmiştir (AİHM, Bouyid/Belçika, B. No: 23380/9, 28/9/2015, para. 86).

22. 13/10/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun'un "İnfazda temel ilke" başlıklı 2'nci maddesinin ikinci fıkrasında "Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz." ve aynı Kanun'un "Hapis cezalarının infazında gözetilecek ilkeler" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde; "Hürriyeti bağlayıcı cezanın zorunlu kıldığı hürriyetten yoksunluk, insan onuruna saygının korunmasını sağlayan maddî ve manevî koşullar altında çektilir." şeklindeki düzenlemeler ile açıkça kötü muamele yasağı vurgulanmıştır. Dolayısıyla bahse konu düzenlemeler ile verilen bir mahkûmiyet veya tutuklama kararının infazında mahkûmlar için sağlanacak şartların insan onuruna saygıyı koruyacak nitelikte olması

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

öngörülmekte ve idareye bu şartların sağlanması sorumluluğu tevdi edilmektedir.

23. Başvuran, görevli bir başmemurun kendisine sürekli psikolojik baskı uygulayarak onur kırıcı, aşağılayıcı, hakaret ve tehdit içeren sözler söylediğini iddia etmiştir.

24. Muhatap Kurum ise görevli memurlara tehdit ve hakaret içerikli ifadeler kullanması sebebiyle başvuran hakkında soruşturma başlatıldığını, soruşturma sürecinde başvuranın eylemini kabul ettiğini, 3/6/2025 tarihinde acil durum butonuna sürekli basarak acil müdahale sistemini kötüye kullandığını, bu eylemi sebebiyle de hakkında soruşturma başlatıldığını, yaka kameralarından elde edilen görüntülerden görevli personele yönelik asılsız iddialarda bulunacağını ima eden konuşmalarının tespit edildiğini, olay günü görevli olan infaz ve koruma başmemurunun hukuka aykırı herhangi bir eyleminin bulunmadığını, görevini yürürlükteki mevzuat ve etik ilkelere uygun olarak yerine getirdiğini, başvuranın iddialarının dayanaktan yoksun ve Kurum personelini itibarsızlaştırmaya yönelik olduğunu belirtmiştir.

25. Muhatap Kurum tarafından sunulan belgeler incelendiğinde, başvurana "*görevli personele uygunsuz söz sarf etmek veya davranışta bulunmak*" eylemi sebebiyle 5/4/2025 tarihli ve ... K. sayılı karar ve "*Kurumda korku, kaygı ve panik yaratabilecek biçimde söz söylemek veya davranışta bulunmak*" eylemi sebebiyle de 27/6/2025 tarihli ve ... K. sayılı karar ile disiplin cezaları verildiği; sunulan ses kayıt özelliğini haiz yaka kamerası görüntüleri incelendiğinde ise, görevli personel ile başvuran arasında başvuranın sık sık butona basması ve bir görevlinin kendisine kaba davrandığı iddiasıyla sözlü tartışma yaşandığı, görevlilerce başvurana kaba söz sarf edildiğine dair herhangi bir kayıt bulunmadığı, tartışma sırasında başvuranın ısrarla bir görevlinin ismini sorduğu ve "*o oynuyorsa bak ben nasıl oynuyorum*" şeklinde sözler sarf ettiği tespit edilmiştir.

26. Bir soruşturmanın başlatılabilmesi için öncelikle işkence ve kötü muamele konusundaki iddialar uygun delillerle desteklenmelidir. İddia edilen olayların gerçekliğinin tespit edilebilmesi için her türlü makul şüpheden uzak kanıtların varlığı gerekir. Bu nitelikteki bir kanıt yeterince ciddi, açık ve tutarlı emarelerden ya da aksi ispat edilemeyen birtakım karinelerden de oluşabilir. Ancak bu uygun koşulların tespiti hâlinde bir soruşturma yükümlülüğünün bulunduğundan bahsedilebilir (AYM, C.D. Başvurusu, B. No: 2013/394, 6/3/2014, para. 28).

27. AİHM'de görülen bir davada, başvuran gittiği karakolda birkaç kez yüzüne ve karnına vurulduğunu iddia etmiş, sunduğu raporda göz çukurlarında, boynunda ve sağ omzunda acı hissettiğini belirtmiştir. AİHM'e göre başvuran bu iddialarını kanıtlayan kesin ve ikna edici delil sunamamıştır; çünkü başvuranın iddia ettiği şekilde bir kötü muamelenin aynı gün kendisini muayene eden doktor tarafından görülebilecek belirgin izler bırakmış olması gerekmektedir (AİHM, *Çelik/Türkiye*, B. No: 39324/02, 20/04/2009, para. 33). Başvuranların iddia ettiği şekilde bir kötü muamele, kendisini birkaç gün sonra muayene eden doktorun gözlemleyebileceği şekilde izler bırakmadığından ve başvuranların gördüğünü iddia ettiği muameleleri yansıtmayan rapora da itiraz etmemiş olduğundan, Mahkeme başvuranların gördüklerini iddia ettikleri muamelelerin gerçekliğinden kuşkuya düşmüştür (AİHM, *Gök ve Güler/Türkiye*, B. No: 60579/00, 08/04/2008, para. 36).

28. Gerek AYM gerekse AİHM kararlarında, Anayasa'nın 17'nci maddesi kapsamında değerlendirilebilecek fiziksel şiddet ve kötü muamele iddialarının somut ve tutarlı delillerle ispatlanması gerektiğine vurgu yapılmaktadır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

29. Başvuran tarafından, her ne kadar sürekli psikolojik baskıya, onur kırıcı, aşağılayıcı, hakaret ve tehdit içeren sözlerle maruz kaldığı iddia edilmiş ise de yukarıda yer verilen içtihatlar, yazılı beyanlar ve sunulan belgeler birlikte değerlendirildiğinde, başvuruda öne sürülen iddiaların ispata yarar somut delillere dayanmadığı, başvuran tarafından iddialarını destekleyecek herhangi bir delil de sunulmadığı anlaşıldığından, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'nci maddesi uyarınca soyut iddialardan ibaret olan başvurunun kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

19/11/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Evren BAŞAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Fatma ÇINAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Melahat DEMİR
Üye

e-imzalıdır

Tayyip UÇAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No: